

PREPORUKA REC(2002) 10
KOMITETA MINISTARA DRŽAVAMA ČLANICAMA
O MEDIJACIJI U GRAĐANSKIM STVARIMA

Komitet ministara, na osnovu člana 15b Statuta Saveta Evrope,

Pozdravljajući razvoj metoda rešavanja sporova, koji su alternativa sudskim odlukama,

Saglasni o poželjnosti postojanja pravila o garancijama prilikom upotrebe ovakvih metoda,

Naglašavajući potrebu za činjenjem kontinuiranih napora za unapređenje metoda rešavanja sporova, uzimajući istovremeno u obzir posebne odlike svakog pravnog sistema;

Ubeđeni u prednosti predviđanja posebnih pravila medijacije, postupka u kome "medijator" pomaže strankama da pregovaraju o spornim pitanjima i postignu njihov zajednički sporazum;

Prepoznajući prednosti medijacije u građanskim stvarima u odgovarajućim slučajevima;

Svesni potrebe da se medijacija organizuje i u drugim granama prava;

Imajući u vidu Preporuku br. R(98) 1 o porodičnoj medijaciji, Preporuku br. R(99) 19 o medijaciji u krivičnim stvarima i Preporuku Rec(2001) 9 o alternativama sudskom procesu između organa uprave i privatnih stranaka, kao i rezultate drugih aktivnosti i istraživanja, koja je preduzeo Savet Evrope i koja su preduzeta na nacionalnom nivou;

Imajući posebno u vidu Rezoluciju br. 1 o "izvršavanju pravde u XXI veku" usvojenu od strane evropskih ministara pravde na njihovoj 23. Konferenciji u Londonu, 8-9. juna 2000. i naročito poziv upućen od evropskih ministara pravde Komitetu ministara Saveta Evrope da donese, posebno u saradnji sa Evropskom unijom, program rada u cilju podsticanja upotrebe vansudskih postupaka za rešavanje sporova, u odgovarajućim slučajevima;

Svesni važne uloge sudova za promociju medijacije;

Uviđajući da, iako medijacija može pomoći smanjivanju broja sporova i opterećenja sudova, ona ne može biti zamenjena za efikasni, pravični i lako dostupni pravosudni sistem;

A. Preporučuje vladama država članica:

I. Da omogućuje medijaciju u građanskim stvarima u svim odgovarajućim slučajevima;

II. Da preduzmu ili unaprede, prema potrebi, sve mere koje smatraju potrebnim u cilju progresivne primene „Vodećih načela medijacije u građanskim stvarima“ koja slede u nastavku.

Vodeća načela medijacije u građanskim stvarima

I. Definicija medijacije

1. Za potrebe ove Preporuke, «medijacija» se odnosi na postupak rešavanja sporova, gde stranke pregovaraju oko spornih pitanja, u cilju postizanja sporazuma uz pomoć jednog ili više medijatora/medijatorke.

II. Domašaj primene

2. Ova Preporuka se odnosi na građanske stvari. Za potrebe ove Preporuke, termin „građanske stvari“ uključuje građanska prava i obaveze, uključujući stvari privrednopravne, radnopravne ili potrošačko pravne prirode, isključujući upravne ili krivične stvari. Ova Preporuka ne utiče na primenu odredbi Preporuke o porodičnoj medijaciji.

III. Organizacija medijacije

3. Države su slobodne da organizuju i ustanove medijaciju u građanskim stvarima na način koji njima najviše odgovara, bilo u javnom ili privatnom sektoru.

4. Medijacija se može odvijati u okviru sudskih postupaka ili van njih.

5. Iako se stranke odluče za medijaciju, treba im omogućiti pristup sudu kao krajnju garanciju zaštite njihovih prava.

6. Prilikom organizovanja medijacije, države treba da uspostave ravnotežu između potrebe za ustanovljenjem rokova i njihovim efektima, kao i potrebe za brzim i lako dostupnim postupcima medijacije.

7. Prilikom organizovanja medijacije, države treba da obrate pažnju na potrebu izbegavanja (i) nepotrebnih zastoja i (ii) upotrebe medijacije kao taktike za odugovlačenje.

8. Medijacija može posebno biti korisna onda kada sudski postupci ne odgovaraju strankama posebno zbog troškova, zbog formalne prirode postupka ili u slučajevima kada postoji potreba za očuvanjem dijaloga ili kontakta između stranaka .

9. Države treba da razmotre mogućnost uspostavljanja i pružanja potpuno ili delimično besplatne medijacije ili pružanja pravne pomoći za medijaciju posebno ako interesi jedne od stranaka zahtevaju posebnu zaštitu.

10. Troškovi medijacije, ako postoje, treba da budu razumne mere i srazmerni značaju pitanja koja se razmatraju, kao i obimu posla koji izvodi medijator.

IV. Postupak medijacije

11. Države treba da razmotre obim u kome sporazumi o upućivanju spora na medijaciju mogu ograničiti prava stranaka.

12. Medijatori/medijatorke treba da postupaju nezavisno i nepristrasno i obezbediti poštovanje načela ravnopravnosti stranaka za vreme postupka medijacije. Medijator/medijatorka nije ovlašćena da strankama nametne rešenje.

13. Informacije o postupku medijacije su tajne i ne mogu se naknadno koristiti, osim ako se stranke drugačije ne dogovore ili ako je drugačije predviđeno domaćim pravom.

14. Postupak medijacije treba da obezbijedi strankama dovoljno vremena za razmatranje svih relevantnih pitanja i svih mogućih načina poravnjanja.

V. Obuka i odgovornost medijatora

15. Države treba da razmotre primenu mera za usvajanje odgovarajućih standarda za izbor, obaveze, obuku i ocenu medijatora/medijatorke, uključujući i onih medijatora/medijatorke koji se bave međunarodnim pitanjima .

VI. Sporazumi koji se postižu prilikom medijacije

16. U cilju definisanja suštine, obima i zaključenja sporazuma, obično se sastavlja pisani dokument na kraju svakog postupka medijacije, a strankama se dozvoljava određeno vreme za njegovo razmatranje koje se dogovara između stranaka pošto se dokument pripremi, a pre nego što se potpiše.

17. Medijatori/medijatorke treba da obaveste stranke o efektima postignutog sporazuma i o koracima koje treba preduzeti ako jedna ili obe stranke žele da izvrše sporazum. Ovi sporazumi ne smeju biti protivni javnom poretku.

VII. Obavješjenja o medijaciji

18. Države treba da obezbede opšte informacije o medijaciji za javnost i stranke u građanskopravnim sporovima.
19. Države treba da prikupe i distribuiraju detaljne informacije o medijaciji u građanskim stvarima, uključujući i između ostalog, pitanja troškova i efikasnosti medijacije.
20. Treba preduzeti korake, u skladu sa domaćim pravom i praksom, ka uspostavljanju mreže regionalnih i/ili lokalnih centara gde se mogu dobiti nepristrasne informacije o medijaciji, između ostalog i putem telefona, korespondencije ili elektronske pošte (email).
21. Države treba da pruže informacije o medijaciji o građanskim stvarima i stručnjacima/ stručnjakinjama zaposlenim u pravosuđu.

VIII. Međunarodni aspekti

22. Države treba da unaprede uspostavljanje mehanizama upotrebe medijacije u rešavanju sporova s inostranim elementom.
23. Države treba da unaprede saradnju između postojećih službi koje se bave medijacijom u građanskim stvarima u cilju omogućavanja upotrebe međunarodne medijacije.

B. Komitet ministara upućuje Generalnog Sekretara Saveta Evrope da dostavi ovu Preporuku nadležnim organima Evropske unije sa ciljem da se:

- Unapredi saradnja između Saveta Evrope i Evropske unije u svim aktivnostima u vezi s ovom Preporukom i posebno, da se prošire informacije putem internet stranice o zakonima i procedurama koje postoje u državama u vezi pitanja iz ove Preporuke;
- Podstakne Evropska unija da, prilikom izrade pravila u okviru evropske zajednice, izradi i odredbe u cilju dopuna ili osnaživanja odredbi ove Preporuke ili obezbeđivanja primene njenih načela.